

A. B. STRIMAITIS,
SEKRETORIUS S. L. A.
307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

TEVYNĖ

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE.

Nr. 8. Boston, Mass., Antradienis 22 d. Vasario (February), 1910 m. M. III.
Entered as second-class matter January 28, 1908, at the post office at Boston, Mass., under the Act of Congress of March 3, 1879

The Lithuanian Weekly "TĒVYNĒ"
Published every Week by Lithuanian Alliance of America.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

For members of Lithuanian Alliance of America in the United States 50 c.
For non members, in the United States.....\$1.25.
For members of Lithuanian Alliance of America to Foreign Countries \$1.00.
For non members to Foreign Countries.....\$2.00

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

All communications should be addressed:

"TĒVYNĒ" 318 W. Broadway, SOUTH BOSTON, MASS.

Sąvaitraštis "TĒVYNĒ"

Išeina kas Antradienis (Uтарыkas) south Boston'e, Mass.

PRENUMERATA METUI:

Susivienyimo Lietuvių Amerikoje sąnariams Suvienyotose Valst. 50 c.
Ne sąnariams Suvienyotose Valstijose.....\$1.25.
Susivienyimo Lietuvių Amerikoje sąnariams kitose viešpatystėse.....\$1.00.
Ne sąnariams kitose viešpatystėse.....\$2.00.

APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

Kreipianties su visokiais reikalais adresuokite:

"TĒVYNĒ" 318 W. Broadway, SOUTH BOSTON, MASS.

J. Skritulskas,

NOTARIJUS IR AGENTAS

Užlaikau geriausius gėrymus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant visų linijų, kur tik kuris norės ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigus ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlaikau svetainę mitingams ir veseiloms. Iš tolesnių miestų meldžiu atsišaukti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

John Skritulskas

26 Broad St. New Britain, Conn.

Telephone No. 550.

DR. A. L. GRAIČUNAS

Telefonas Yards 3162

Pasekmingai gydu visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų, neaplenkiu ir paslaptinių. Atsišaukiantiems iš kitur sutelkiu sąžiningus patarimus per laiškus.

3312 So. Halsted St., Chicago Ill.

Zen. Budreckis

Kostumeriškas Kriaučius

: Siuvame gražiausiai visokias Drapanas :

Telpgi išvalome, atnaujiname, išprosiname ir patalsome jas.

222 W. Broadway
So. Boston, Mass.

Kazys Balčiūnas.

Pirmos Klisos Kostumeriškas Kriaučius. Siuvame gražiausiai visokias drapanas. Teip-gi patalsom, atnaujinam, išvalom išprosinam.

5 James st.
Waterbury, Conn.

Dr. N. Friedman

VOKIŠKAS GYDYTOJAS

Gydo pasekmingai visokias ligas.
Susikalbėti galima lietuviškai.

1038 Washington St., Boston.

OFISO VALANDOS:

Nuo 8 iki 9 ryto; 1:30 iki 3:30; 6 iki 7:30.

Praigauskite Pet
589 2nd st

Dr. A. Šliupitė - Jankauckienė

Gydo visokias ligas moteriu, vaiku ir vyrų.

265 Berry Street, BROOKLYN, N. Y.

(tarpe Grand St. ir So. 1-st St.)

VALANDOS: nuo 8-10 ryte; nuo 2-3 po piet; nuo 7-9 vakare.
TELEPHONAS GREENPOINT 8.**Ant pardavimo.**

Parsiduoda graborystė ir visi reikalingi daiktai laidotuvėms, teipgi dvi karietos, vežimas mirusių vežimui į kapus, viena bogė 5 arkliai, parsiduoda pigiai ir su lengvom išlygom. Vieta pagal pat lietuvišką bažnyčią, 10,000 parapijonų, įstegta prieš 15 metų, biznis gerai jau išdirbtas. Priežastis pardavimo, išvažiuoja į Lietuvą arba ant farmų. Atsišaukit į "Tėvynės" spaustuvę: 318 W. Broadway, So. Boston, Mass. (9)

Telephone 762 So. Boston.
Dr. F. MATULAITIS

Offiso valandos:

So. Boston, Mass., 495 Broadway
Nuo 8 iki 10 val. ryte; nuo 7 iki 9 vakare.

Skaityk "Tėvynę"
tiktai 1.25c. per metus.

MOKINKIMES PATYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1,00.

Valkų Draugas arba kaip mokintis skaiyit ir rašyt be mokinio 15 c.

Naujas Budas mokintis rašyt be mokinio 10 c.

Aritmetika mokintis rokundų be mokinio su paveikslais (apdaryta) 35 c.

Pinigus siųskit per Money Order po šiuo adresu: **P. MIKOLAINIS**
Box 62. NEW YORK CITY.**LIETUVIŲ UŽEIGA PAS CZAPLIKĄ**

Užlaiko puikiausius gėrymus, alus, ėlius visada švieži, vynai ir visokie likieriai geriausi. Visokius gėrymus veseilioms, krikštynoms ir šiaip baliams, siunčiame į namus. Visada gerai.

117, 119 and 121 A street
SOUTH BOSTON, MASS.

Vienatine Didžiausia LIETUVIŠKA AGENTURA

Guodotini Tautiečiai ir Tautietės turim už garbę pranešti visiems lietuviams iš Boston'o ir aplinkinių, jogei mes parduodam Laivakortes ant geriausių, greičiausių laivų į Lietuvą ir iš Lietuvos už pigiausias prekes.

Mes jau nuo pradžios mūsų biznio pardavėm šimtus Laivakorčių ir išsiuntėm šimtus tukstančių dolerių, už ką gaunam kas dieną tukstančius padėkavonių, kas patikrina mūsų teisingą darbavimąsi dėl savo brolių Lietuvių.

Laivakortes parduodam ant visų linijų ant kokios kas nori išvažiuoti arba atvažiuoti. Mes vienus išleidžiam iš Bostono, o kitus iš New Yorko.

Siunčiam pinigus į visas dalis svieto. Per mus pinigai siųsti nueina greitai ir teisingai. Pinigus apmainom ruskus ant amerikoniškų arba amerikoniškus ant ruskų, kas kiek nori.

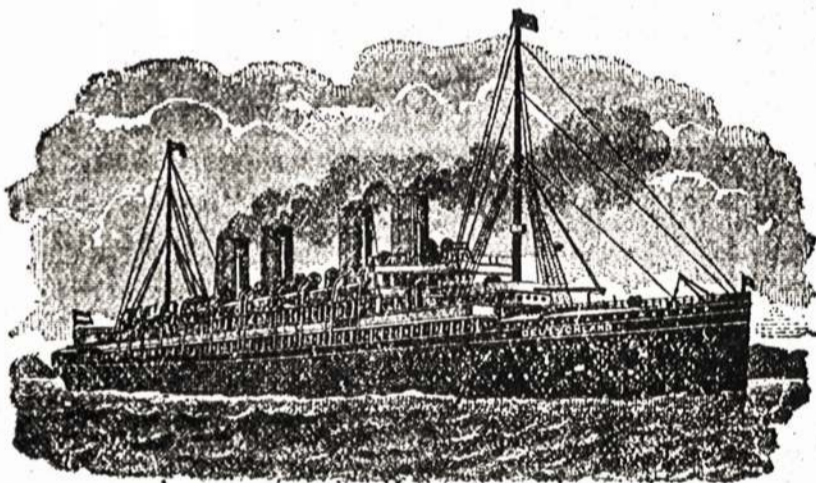
Norintiems keliauti į Lietuvą išstorojam Pasportus nuo Rusko Konsulio. Parūpinam visokias doviernastis ir visokius raštus ir teip kitokius reikalus atliekam kuogeriausiai. Pas mus siųdami pinigus ar pirkdami laivakortes niekadės nebusite nuskriausti, nes mūsų prideryste yra tarnauti visuomenei dėl labo ir gerovės žmonijos.

Tankiai gaunam laiškus su klausimu: Ar mes galim paimti žmogų iš vietos Lietuvoje ir atgabenti į Ameriką? — Mes galim paimti iš pat namų, pergabenti per rubežių ir atvežti į Ameriką, o katrie nori keliauti į Lietuvą ir tuos galim pristatyti į namus.

TAUTIEČIAI: Kai augščiaus minėta mūsų Agentura, kuri gyuoja nuo keletos metų ir yra plačiai žinoma, auga ir platina si, o tai ačiu pritarimui tukstančiais tautiečių, kurie supratę tikrus patarnavimus savųjų ir paėmę į širdį šiuos žodžius: "Yra prideryste kiekvieno žmogaus šelpiti savo tautiečius", tikrai tos priderystės laikos ir pulkais glaudžias iš visų kraštų Amerikos čionai pas mus, pas savuosius, kur iškalno yra persitikrinę, jeigu jų visokie prašymai ir ju reikalavimai greitai ir teisingai taps išpildyti.

Užtikrinam Jumis Guodotini Tautiečiai, kad mūsų egzistacija remiasi ant mūsų nenuilstančio darbavimosi dėl jusų labo. Rūpinamės ir rupinsimės kiek tiktai galima apsaugoti jumis nuo žmonių neteisingų, svetimtaučių, kurie garsingai vadina save lietuviams, broliams jusų, budami Jum prielankus patol, kol Jumis reikalauja, o potam-gi gal yra didžiausiais nevidonais mūsų tautos. Todėl mieli broliai atkreipiam jusų atydą ant mūsų vienatinės ir tikriausios lietuviškos Agentūros. Čionai kreipkitės su savo reikalais, nes tik čionai rasite savuosius gatavus ukvatnei jums patarnauti. Deltogi pamykit kad: Mes parduosim jum po paskutiniai pigiausiai Kompanijos prekių Laivakorte ant Bremeno, Hamburgo, Rotterdamo, Antverpo, Libavo ir Anglijos. Mes ant jusų pareikalavimo partrauksim iš tėvynės mielus jums svečius: gimines, brolius, seseris ir tt. Mes užsiimsim kuogeriausiu išleidimu į krajų, kada tik važiuot norėsit. Atkeliaujančius iš kitų miestų į Bostoną patinkam ant stoties (vagzalo), parūpinam nakvynę ir išleidžiam į krajų. Mes išsiųsim jumis pagal pigiausį kursą Rublius, Markes ir kitokius į visas dalis svieto.

G. BARTASZIUS, 261 Broadway So. Boston, Mass.

K. Šeštokas.

Mūsų kultūriški reikalai.

Vistiek, į kurią šalį nespruktume, vis pasirodytų, kad knygos prisilaiko vienokios vertės. Augščiau minėtų apysakaičių raštininkai, kurie randasi tik Amerikoje, išsilavino vien tik iš knygų, nes jie kuone visi nelankę augštesnes mokyklas. Jeigu jie teip uoliai ir toliau skaitys moksliskas knygas, be abejo nės parūpins mums ir augščiaus reikalautus moksliskus vadovėlius.

Pakol kas bus, męs čia paduodame keliatą nurodymų, kaslink knygų skaitymo ir rašymo:

1. Kaslink skaitymo: a) neskaityt tų knygų, kurios neturi faktų, idant paremt savo teoriją; tarpe tokių knygų randasi biblija ir daugelis tokių, kurios skelbia prietarus; b) skaityt tik moksliskas knygas, kurios pavyzdingai ir faktiskai prirodo tą, ką nori išaiškinti; c) neskaityt teip, kaip mama mokino iš maldaknygės, t. y. br-r-r-ra ir nesuprast nieko ką tas reiškia, bet perskaičius sakinį, persitikrint, ar jį supranti, perskaičius paragrafą, užsiverst knygą ir tą viską apmąstyti, jei negalima, atsiminti, reikia skaityt dar kartą ir patol, pakol ne įsitėmysi, kas yra toj knygoje pasakyta.

2. Kaslink rašymo: a) pirmų-pirmiausiai reikia gerai apgalvot dalyką ir, tik gerai apgalvojus, surašyt tas visas mąstis ant popieros; peržiūrėti nors keliatą kartų ir stengties pakeist silpnus išsitarimus; b) nerašyt be jokios vertės apysakaičių, kurias niekas neskaityt; geriaus į tą laiką mokinties (skaityt daug gerų knygų), kaip reikia ką-nors svarbesnio parašyt ir, tik supratus kaip rašyti; c) perrašant veikalą, reikia neiškrypt originalo autoriaus mintį, t. y. netempt ant savo kurpalio, kuris pas mūs rašytojus yra daug netobulesnis, negu pas svetimtaučių.

Pildant augščiau minėtus nurodymus, galima mokinties būvant už mokyklos durių. Tokis būdas mokinties turi būt branginamas kiekvieno lietuvio. Kaip męs, lietuviai, neturime mokyklų, neturime spēkų, kad įgyt jas, t. y. mokyklas, esame priversti išrast būdą, kaip sutvert mokyklą kiekvienoje lietuvio apgyventoje grinčioje. Vienintėlis būdas, kuris gali išvest mus iš tamsybės bangų—yra knygos. Skaitykime geras knygas, tai yra, tverkime mokyklą nors prasčiausioje savo grinčioje, o tik tada galėsime lyginties su apšviestu pasauliu. Neuzmirškime, kad tik knygos gali mus paliausot nuo proto nelaisvės.

Teip, įsiziūrėjus į knygų vertę, kurią jos užima kultūriškuose reikaluose, pasirodo, kad knygos lošia svarbiausią rolę, negu visi kiti augščiaus aprašytieji dalykai. Faktas, kad jos tai daro, bet visgi eikime toliaus.

DRAGIJOS.

Neabejotina, kad ką viena ypata nepajudina, tai keliatas ypatų, nors tą pačią sunkenybę, kilnoja lyg šiaudą. Kuone kiekvienas statys klausimą: kame ta priežastis? juk visi žmonės yra žmonėmis, bet ne liū-

tais. Atsakymas trumpas ir kuo ne visiems žinomas—*vienybėje-galybė*. Tuodu žodžiu, ką pilnai atsako suvienytoms pajiegoms, yra ta galinga spēka, kuri gali išgelbēt kiekvieną tautą iš negalės. Negalė yra tai viena įkiri priežastis, kuri suturi nuo išsiplėtojimo, kaip politiškai ekonomiskuose, teip ir kultūriškuose reikaluose, kiekvieną tautą, nežiūrint ar ji yra didelė savo sunarių skaičiumi, ar maža. Negalė tankiausiai viešpatauja ant dvi-milijoninių ar tri-milijoninių tautų; bet kartais ji pasižebojus tautas, turinčias net keliatą desėtkų milijonų žmonių, paveizdan, nu puolus kultūriškai, monarkiška Rusija, kuri turi tikrų rusų apie penkias-dešimtis milijonų. Tauta, kuri turi tokį skaitlių gyventojų, reikia skaityt didžiule tauta. Jei teip didelė tauta netikėtų į negalę, arba suprastų svarbą suvienytų pajiegų, beabejonės panaikintų absoliutišką monarkiją ir greitai pašoktų kultūros link, kaip tai Šiaurinė Amerika arba Japonija.

Ant kiek męs esame patyrę, jog iš šimto žmonių yra daug lengviau surast dešimtį pasiryžusių prie visuomeniško darbo negu iš dvidešimties. Teip yra su didele tauta. Nors didelės tautos sunariai yra nedaugiau apšviesti negu mažos, bet kaip daugelio, visgi susirenka būrialis visuomenės darbininkų, kurie visą tautą pakelia ant augštesnio kultūros laipsnio. Pas mažą tautą, jų (visuomenės darbininkų) nėra, jeigu yra, tai vienas-du; dėlto gi iššina, kad visi mažos tautos sunariai turi būt visuomenės darbininkais, nes tik visiems dirbant iš vieno, gali ir mažulė tauta pašokt kultūros link.

Mūsų, t. y. lietuvių, tauta, turi būt priskaitoma prie augščiau paminėtų mažulių tautų, taigi ji turi mažai sunarių, o su tuom pasimažina ir visuomenišku darbininkų skaitlius; kartais jų visai nėra, o turime žinoti, kad be jų jokia tauta negali gyvuoti. Klausimas: Ką turi veikt kiekviena mažulė tauta, idant ji galėtų turēt visuomeniškus darbininkus, arba tokius savo tautos sunarius, kurie dirbtų labai visos tautos, reiškia, nebūtų saumyliais?

Reikia vienybės; reikia suvienytų pajiegų. Jeigu mažulė tauta neturi tiek pavienių sunarių, kad jie galėtų atlikt svarbų darbą labai visos tautos, privalo tą patį darbą atlikt visi tautos sunariai, susirišę į vieną galingą spēką, t. y. draugiją. Mums, lietuviams, tas yra būtinai reikalingu ir galimu, kadangi męs galime paimt pavyzdžius iš teip-pat mažų tautų kaip ir mūsų, tik žinoma, gana augštai pakilusių kulturoje, kaip tai mažulė Šveicarija. Bet čia eina dalykas ne apie visą tautą, o tik apie atskirą jos dalį, reiškia, Amerikos lietuvius, todėl yra parankiau mums paimt pavyzdžius iš teip-pat apsigyvenusių Amerikoje mums gana artimų lenkų, kurie teipgi augščiau pakilę kulturoje negu męs, lietuviai. Gal nekurie pasakys: Lenkų yra didesnis skaitlius, todėl jiems lengviau atlikt nors svarbiausią darbą. Tas tiesa; bet, jeigu lenkus išdalinus į tokias dalis, t. y. į atskiras grupas, turinčias tokį skaitlių, kaip męs visi, Amerikos lietuviai, tai visgi pasirodytų, jog lenkų toks pat skaitlius, toli yra pralenkęs lietuvius. Jeigu lenkų didesnis skait-

lius turi keliatą augštesnių mokyklų, teipgi knygynų, tai mės, lietuviai, kaipo mažesnis skaitlius, turėkime nors vieną. O kad mės visai neturime, tai nenusimaldykime dejavimais, kad mūs mažas skaitlius, kadangi kitų tautų mažesnis, o suranda kelius kaip žengt prie apšvietos, todėl ir mės *turime* surasti, jei norime vadinties apšviestais žmonėmis.

Pirmas apšvietos šaltinis yra draugijos. Augščiau minėtieji lenkai, jei turi mokyklas, knygynus, tai tik dėlto, kad jie supranta vertę vienybės; jie rišasi į draugijas, moka tam tikras mokesčius į jų (draugijų) išdą ir tik tokiu būdu sudeda pinigų sumą, už kurią gali įsteigt mokyklą, knygyną ar kitokį apšvietimo lizdą. Bet kad gerai suprast vertę, kurią duoda draugijos, mums nereikia jieškot pavyzdžių pas kitas tautas, kadangi mės jų galime rast gąna daug ir pas mūsų prakilnesnius lietuvius, ypatingai iš vaisių, kuriuos išduoda jų sutvertos draugijos. Štai *Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, Tėvynės Myletojų Draugyste, Aušra, Šviesos Draugija*, kuri ketina tuojaus sutvert mokyklą (geros kloties tokiems drasuoliams), yra tikrais vadovais, netik Amerikos lietuvių, bet ir visos lietuvių tautos — prie mokslo, prie laisvės, žodžiu sakant, prie augšto tobulumo arba kultūros. Tokios draugijos (ypatingai čia, Amerikoje) yra mokslo šaltiniai, iš kurių kiekvienas Amerikos lietuvis gali semt mokslą, jei tik trokšta jo. Kadangi tos draugijos šelpia mokslaeivius, raštininkus ir gamina lietuvišką literatūrą, todėl kiekvienas turi remt tokias draugijas, t. y. priklausyt prie jų, saužiniškai mokėt mėnesinį ar metinį mokesčį ir stengtis pasitarnaut visomis išgalėmis.

Kada kokia-nors draugija šelpia mokslaeivius, ji šelpia ne tik tas kelias ypatas, kurios lanko mokyklą, bet ir visus savo tautos žmones. Dalykas tame, kad kiekvienas neturtėlis mokslaeivis, kurį žmonės (žinoma, tik tie, kurie priklauso į kokią-nors gerą draugiją, pavieniai retai ką šelpia—jie saumyliai) šelpia medgiškomis spėkomis, jie stengiasi juos šelpt dvasiškai ir toki mokslaeiviai tankiausiai palieka pasišventusiais dirbt labai tautos. Jeigu toks mokslaeivis turi talentą rašyti, jis jį gali išplėtot ir su juo atnešt naudą žmonijai, žinoma, pasidėkavojant tik draugijoms, kurios užlaiko patį mokslaeivį, nuperka jo raštus ir savo lėšomis atspaudina juos. Toks besivystymas talento pas jauną žmogų, žada daug gero visai tautai. Atminkime, kad jei nebūtų tokių draugijų, tada toks mokslaeivis turėtų prazudyt savo talentą, savo giliąs mąstis, su kuriomis būtų susitikęs savo žmones ir suteikęs jiems daug giliai apgalvotų dalykų. Paveizdan, kada mūsų gerbiamasis raštininkas Dr. Vincas Kudirką, buvo mokslaeiviu, norėjo išplėtot savo talentą, norėjo pasitikt savo žmones su prakilniomis mintimis, bet... žmonės nesuprato kas yra vienybė, kokią naudą atneša draugijos ir nesuprasdami tų galingų spėkų, su kuriomis tik jį (Kudirką) galėjo išgelbėt nuo kasdieninių, mokslaeiviškų (sakau mokslaeiviškų... nes ir šiandien, pačioje Amerikoje yra mokslaeivių, kurie mokinasi užsidirbdami visus

iškaščius ir gyvena, kaip elgėtos; kitas neturi už ką nusipirkt popieros, žibalo, teip, kad nekartą prisieina mokinties prie mėnesienos; teipgi vaikščiot su kurpėmis be padų... nors žierą... ant sniego ar ledų...) vargų—pastūmė jį į kapus. Šiandien mės nors turime draugijas, bet daug-daug yra mokslaeivių, kurių juos visai neaprūpina; jie eina velionio (Dr. V. Kudirkos) takais ir iš kalno galima spręst jų lygų likimą, t. y. mirtį pačioje jaunystėje. Žinoma, čia negalima kaltint draugijas, kadangi jos nori šelpti, bet negali. Jos negali tik dėlto, kad neturi sunarių, neturi įėjimų ir neturi iško imt kokį-nors centą ir jį duot kitam. Negalima kaltint draugijas, bet niekad negalima išteisint tuos žmones, kurie nepriklauso į tas draugijas, kurie gailisi cento, kas būtina reikia mokėt įstojus į draugiją. Toki žmonės yra saumyliais, jei netai, tai girtuokliais, arba kitokios rūšies pasileidėliais, išskyrus nedidelį skaičių dorų žmonių, kurie nepriklauso į draugijas tik dėlto, kad kartais patėmyja jas klaidingomis (bet anaipol negalima sakyti, kad augščiau paminėtos draugijos yra klaidingos, greičiaus tie dorieji klaidingi, kad jie mano teip). Daug teko patėmyti, kad darbininkas gavęs užmokesčį, prageria kartais visą, bet, kad keliatą centų mokėt į draugiją—neištenka.

(Toliaus bus)

Visų reikalas.

Keistas mūsų, lietuvių, gyvenimas, per jį siaučia priespaudų ir vargų audros iš kurių ne teip lengva išsisukti. Mat jau tokis lietuvių likimas, kaip parodo pati istorija, nuo senų seniausių iki dabartinių laikų, lietuviai grumiasi su visokiais savo gyvenimo priešais, nežinodami kada jiems bus galas. Nors tai spiečiasi mintis į galvą reikalaujamos jų išrišimo ir, matosi tas, kad yra galima, jei tik pas mus noras būtų veikti, jei pranyktų saumylystė, tuščios garbės troškimai ir nereikalingos svajonės.

Berods, mės galime pasigirt ir tuomi, kad mės turime veikiančių vyrų, mokintų inteligentų ir kitokių, trokštančių veikti, bet visa bėda tame, kad mūsų veikėjų išmintis apkerėta kokiomis svajonėmis, kurių belaukdami padeda į šalį ir užmiršta tą, kas jau yra šiandien neatidėtinu dalyku ir galimu, tik reikia turėt norą. Bet vargas mums, kad mės tik temokame bartis ir suktis ant vietos, lyg kokiame užburtame rate, įsipainioją įtarnacionalizmo politikoj ir dar ne dėl to, kad ką gero nuveikti, tik dėl to, kad daugiau garbės pasipelnyti.

Jei mūsų veikėjai su noru atsiduotų veikimui, jei jie būtų gerais tėvynainiais, tai be abejo atrastų būdą geresnį kovai už būvį. Štai dabar laikraščiuose skaitome žinutes, kad rusų valdžia iš valstiečių žemės bankos pinigais superka Lietuvoj dvarus ir už jokių pinigų neparduoda vietiniams gyventojams iš kurių yra daugelis mažžemių ir bežemių, bet gabena iš gilumos Rusijos rusus ir jiems dalina. Mat Rusijos valdžiai rūpi užkrėst Lietuvą rusais, o toliau gal

bus patogiau rengt skerdynes panašiai, kokias žydams dabar rengia, didžiuosiuose Rusijos miestuose.

Tikrai mums būtų laikas pagalvot apie tai ir pradėt veikt, kaip kad mačiau žinutę "Rygos Garse" apie latvių veikimą, kaip latviai atperka dvarus nuo jų krašte gyvenančių baronų, žemę išdirba, bernams algos moka po 150 rublių į metus — mergoms 100 ir jiems didelis pelnas iš žemės pareina.

Ateis laikas, kada ir lietuviai išmoks ūkininkauti, paseks savo pusbrolius latvius, išmoks prekystę varyti. Bet pakol kas bus, mums, amerikiečiams reiktų rūpintis. Mūsų Amerikoje turime keliatą draugijų jau turtingų, kaip tai SLA., SLRKA. ir daugiau kitų pašelpinių, kurios turi po keliatą šimtų, net ir tūkstančių dolerių, kad jei visos draugijos, kokios yra, skirtų bent po 10 nuošimtį tam tikslui, ar negalėtų tokios draugijos kaip SLA., SLRKA., bent po kelis tūkstančius tam atidėt ir susizinojus su didžiosios Lietuvos lietuviais, išrinkę komitetą, kuris galėtų apžiūrėjęs nupirkt dvarą nuo parduodančių ir jį parduot saviems žmonėms, po kiek kas išgalėtų nusipirkt ir tokiu būdu pinigai sugrįžtų ir Lietuva ne užsikrėstų teip tankiai rusais, kurie yra ir bus lietuviams žabangai, trukdanti nuo tautiškos, kultūriškos bei politiškos pirmynėigos.

Būtų gerai, kad kas daugiau apie tai pakalbėtų. Aš geiščiau, kad tas dalykas būtų ant tiek aiškus ir galimas, kad nuo ateinančių, didžiųjų draugijų seimų, tas įvyktų. Dabar tas svarbus klausimas, kuris eina mūsų pačių tautos gerovei ir kartu kova už būvį. Mūsų nemanykime, kad mūsų Lietuvą, atkovosime kardais ir brauningais, nes tas dar toli gražu, todėl mūsų turime jieškot kitokių priemonių, kurjomis galėtume pagerint bent ant tiek, ant kiek galime. Teipgi tuščias būtų manymas apleist savo kraštą ir išsidangint ten kur niekas mūsų nelaukia. Daugelis mūsų žmonių pagyvenę keliatą metų Amerikoje, dirbdami kur dirbtuvėse per keliatą metų sunaikina savo sveikatą, važiuoja ten kur į Kaliforniją jieškot sveikatos, o kad tokie žmonės turėtų supratimą, parvažiuot į savo kraštą, į Lietuvą sveikatos jieškot, nes ir Geografija parodo, kad tas ekvatorius, ant kurio mūsų Lietuva, yra sveikatos kraštas, todėl sveikatos jieškot, velyčiau važiuot į Lietuvą. Tik dar norėčiau pasakyti, kad mūsų lietuviai atvykę, išsiblaško tarp svetimtaučių, nutausta, įpranta į girtuoklybę, o tokis žmogus, kuris be apšvietimo ir parvažiuoja į Lietuvą, jis nieko gero žmonėms nesuteikia, jis tik didžiuojasi ir giriasi nors ir neteisingai savo gyvenimu ir tuos žmones, su kuriais priprato girtuokliauti ir tankiai prikursto tokius kurie net savo gyvenimus palikę važiuoja į svetimas šalis laimės jieškoti, kur tankiai atranda vietoj laimės, tik vargą.

Parnaso Dievaitis.

Anykščių Šilelis.

Parašė Vyskupas A. Baranauskas.

Kalnai keltuoti, pakalnės nuplikę!

Kas jūsų grozei senobinei tiki?
Kur toj' puikybė jūsų pasidėjo?
Kur ramus jūsų užimas nuo vėjo,
Kaip balto miško lapeliai šlamėjo,
Ir senos pušys siūbavo, braškėjo?
Kur jūsų paukščiai, paukšteliai, paukštytės,
Katrų čiulbančių teip ramu klausyties?
Kur jūsų žvėrys, gyvuliai, žvėreliai?
Kur žvėrių olos, laužai ir urveliai?
Viskas prapuolė; tik ant lauko pliko,
Kelios pušelės apykrevos liko! . . .
Skujais, šakelėms ir spyglias nuklotą
Kepina saulė nenaudingą plotą;
Į kurį žiūrint teip neramu regis:
Lyg, tartum, rūmas suiręs, nudegęs;
Lyg kokio miesto išgriuvus pūstynė;
Lyg kokio raisto apsvilus kupstynė! . . .
Miškan būdavo eini — tai net akį veria;
Ot teip linksmina sielą, užu širdies tveria,
Kad net, širdį užgavus, nekartą galvojai:
Ar miške aš čia stoviu, ar danguj' ar rojuj'?!
Kur tik žiūriu, vis gražu: žalia, liekna, gryna!
Kur tik uostai, vis miela; giria nosį trina!
Kur tik klausai, vis linksma: šlama, ošia, siaučia!
Ką tik jauti, vis ramu: širdį glosto, graudžia!
Minkštučiukai samanų patalai ištiesti,
Galvas į save įtraukę ir tūno užtiesti.
Vuogynai kaip rūtos, kelmai, kerais želia,
Juodas, raudonas ožas išsirpusias kelia.
Ant žalio, rausvo, balsvo dugno taškai grybų
Tarp medžių marguoja iš savų sodybų.
Voverušų leikelės kur-ne-kur pro plyšį
Iš po samanų marškos sarmatlyvai kyši.
Čia paliepių torielkos po mišką išklotos.
Čia kiaulabūdės pupso, lyg pievos kelmuotos.
Čia po eglėms, šeimynoms sudygę rudukės.
Čia pušyne iš gruodo išauga žaliukės.
Čia rausvos, mėlsvos, pilkos umėdės sutūpę,
Linksmutės, gražiai auga, niekas joms nerūpi.
Čia kazlėkai pakrūmėms ant piemenų tako,
Tartum kupkeliai kniūpšti, kaip Mickevičius sako.
Čia nemunės iš kelmo, lepšiai tarp alksnyno;
Čia šalpionai tarp stuobrių dygsta iš skiedryno.
Čia musmirės raupuotos, veršakiai gleivėti,
Čia grybai ir šungrybiai vardais nežymėti;
Nė jų žmonės renka, ne žvėrys graužia;
Jei bėgdami per mišką galvijai išlaužia:
Arba patįs savaimi sugedę sunyksta.
Iš tų trąšos želmen's aplinkui išplūsta.
O iš visų vyresnis, auga baravykas,
Sulig dainos žodžių — "grybų pulkininkas:"
(Toliaus bus).

Iš Lietuvos.

Vilnius.

Žinomas mūsų dailininkas K. Stabrauskis, Varšavos pašymo mokyklos vedėjas, rengia šiuosmet

Varšavoje atskirą savo paveikslų parodą. Toji p^{ro}da būsianti ankščiau, kaip vilniškė L.D.Dr-jos rengiama, ir mūsų garsusis dailininkas pažadėjęs jau atsiųst Vilniun tiesiai iš tos parodos visus išstatytuosius ten didžiuosius savo paveikslus, kurių būsią į 40. Mums tik džiaugties ir gērėties pasilieka, nes Stabrausko paveikslais mūsų IV dailės paroda tikrai būsianti papuošta.

A. Žmudzinavičius, žinomas mūsų dailininkas piešėjas, išvažiavo Peterburgan, kur jisai apsiēmė papuošt mūsų tautos stiliuje pavestą lietuviams salę Peterburgo bajorų kliūbe, kur būsiąs Rusijos tautų etnografiškas vakaras-koncertas. Žmuidzinavičius pasiēmė su savim daugybę gražių lietuviškų žiurstų, juostų ir kitų tautos dailės dalykų, kuriais būsiančios papuoštos "lietuvių salės" sienos.

Girdėjome, kad žinomas vilniečiams lietuviams jaunas tenoris lietuvis p. Al. Vadzinskis, pastaruoju laiku mokinęs dainavimo Viln. Cies. Muzikos mokykloje, įstojąs Peterburgo konservatorijon, pas žinomąjį dainavimo mokytoją prof. Kedrovą. Linkime dar vienam jaunam mūsų konservatoristui pasisekimo!

Vasario 6 d. miesto salėje Vilniaus Dailininkų draugija rengia tarptautinį kostiumų vakarą. Lietuviai dailininkai teip-pat žadą dalyvaut to vakaro surengime, parodydami tautinius lietuvių rūbus senovinius ir dabartinius.

(Iš "Vilties").

Pilviškiai.

(Sūv. g.). Keliatą sanvaičių atgal parkeliavo iš Sibiro (tenai buvo gydytojum prie kariumenės) veterinatorius Brundza, kuris ir mano čia ant kiek laiko apsigyventi. Reikėtų Pilviškių miesteliui ir aplinkiniams valsčiams pasirūpint nuolatos užlaikyt savo veterinatorių, nes dabar artimiausis gyvulių gydytojas Vilkiškių (už 2 mylių). Reikėtų per sueigas daryt nutarimai, kad vyriausybė paskirtų veterinatoriui algą o kol kas, tuos pinigus, ką dabar paskiriame "magaryčioms", verčiau paskirkime užlaikymui gyvulių gydytojaus. Tai nauda bus kitokia. *Jonukas.*

(Iš "Liet. Ūk.")

Rudamina.

(Kalvar. apskr.). Visi žmonės, atgavus šiokią-tokią laisvę, steigia mokyklas, šviečia savo vaikučius, nes žino, kad tik moksle galybė. Tik mūsų rudaminiečiai to nesupranta. Sausio 22 d. buvo čia valsčiaus susirinkimas; tarp daugelio kitų dalykų, jau ne pirmą kartą buvo svarstoma mokyklos apverktinas padėjimas, būtent mokyklos uždengimas nors nauju šiaudiniu stogu. Tarytum neperdidžiausios būtų išlaidos valsčiui uždengt šiaudais mokyklą ir manoma buvo, kad visi vienu balsu prie to pristos. Bet kuomet buvo užklausta apie tai susirinkusių, visi sušuko: "O-gi mokytojas ar negali pats savo lėšomis užsidengt mokyklos!"

Vyručiai rudaminiečiai! Jeigu mokytojui reikės ir stogus dengti, ir namus lopinti, tai neturės laiko nė vaikų mokyt ir nebus iš ko jam pačiam pragyventi ir

vargiai kitas apsiims jo vietą užimti.

Gėdal gėda pirmiausiai vaitui, kaipo valsčiaus galvai, kuriam vyriausybė keliatą kartų paliepė kuogeriausiai mokyklą taisyti, teip-pat gėda ir valstiečiams, kurie teip žiūri į mokyklos naudą. *K.*

Seinai.

(Sūv. gub.). Sausio mėn. 16 ir 17 dieną turėjome tikrą pasismaginimą. Buvo vaidinama gerai lietuviams žinoma, Alek. Gužučio drama "Ponas ir muzikai". Priešais žiūrėtojo akis praslinko išpalengvo visas lietuvių gyvenimas nuo paprasčiausio vargdienio baudžiauninko, ligi nupuikusio, išdykusio pono, prašvilpinusio savo dvarus. Malonu buvo žiūrēt į savo tėvynės netolimą praeitį. Pridėkime dar prie to tikrai rūpestingą vaidintojų prisiruošimą ir puikų atlikimą. Atsilankę svetimtaučiai grožėjosi mūsų teatru, o ką jau apie lietuvius bekalbėti. Šis teatras parodė, kokių gabių vaidintojų turi seiniečiai lietuvių ir didelė pažanga padaryta per porą metų. Kaip čia neseniai vaikščiojome lyg maži kūdikėliai, o šiandien jau sugebame pastatyt rimčiausius veikalus. *X.*

Gulbiniškiai.

(Kalvar. apskr.). Gulbiniškių kaimo Pijus Melnikas išmetė šiuosmet savo motiną į šaltą kambarį, kuri jau nuo 10 metų kaip negali pasikelt iš lovos. Marti atēmė iš jos patalynę ir priegalvį, teip, kad vargšė turi ant kietų šiaudų vaikų apleista gulėti. Tik kai-kurie kaimynai ateina jos atlankyti, atneša jai valgyt ir aprėdalą. Ar maža yra Lietuvoje teip apleistų senų tėvų? Gražus užmokesnis už tėvų vargus ir rūpesčius vaikais!... *Lietuvos Kaimietis.*

(Iš "Šaltinio").

Kazlų-Ruda.

(Sūvalkų gub.). Čionai yra, bet dar ne įrengta geležkelių tarnaujančių vakarais dviklesinė geležkelio mokyklą, kurioje mokins 3 ar 4 mokytojai. Esant vakansų bus priimami ir pašalinių žmonių vaikai. Dauguma tarnaujančių, ypatingai iš žemesniųjų, lietuvių; kaip teko girdėti, jie žada reikalauti, kad šioj mokykloje jų vaikus mokytų ir lietuvių kalbos, o kitaip, žada nebleist savo vaikų mokyklon. Užtat, atkreipiu lietuvių mokytojų atidžią, kad kam tas yra galima, pasirūpintų užimt ten vietą. *J. P-tis.*

Viduklė.

(Raseinių valsč.). Čionai nuo pusės Lapkričio atsidarė nauja ministerijos mokykla — mokytoją atsiuntė rusą dar ką tik šiuosmet baigusį Panevėžio seminariją. Buvo žadėta atidaryt "Saulės" mokyklą, bet iš to nieko neišėjo.

Už tai Nemakščiai (nuo Viduklės 7 verstai) visai kaip ir nežadėję pašoko! Kaip ir nesibandę sutvėrė "Saulės" skyrių ir jau mokyklą nuo 1 Lapkričio atidarė (Namus mokyklai paliko mirdamas Mockus iš Taubučių).

Vaikus jau mokoma — už mokslą imama po 3 rb. nuo vaiko, mokina lietuvis. *Vargovaikis.*

(Iš "Mokykla")

Lietuviai Latvijoje.

Ryga.

Nuplėšė ant gatvės aną dieną šaltgeležį Zilauskį. Ant jo užpuolė du piktadariu: vienas nutvėrė už gerklės, kitas numovė nuo piršto žiedą ir nutraukė naują kepurę, o jam uždėjo savo—seną.

Išplėšimas. A. Maciejausko knygyne išplėšė vitriną iš oro pusės; knygų nunešė už kelio šimta rublių. Matyti, vagis buvo didžiai apšvietimo ištroškę.

Rygos lietuvių studentų ratelis jau seniai buvo sumanyta steigti, bet vis nebuvo pakaktinai įjėgų tam sumanymui įvykinti. Dabar mums praneša, kad šitas svarbus sumanymas jau įkūnytas. Rygos politechnikos studentai lietuviai jau gavo leidimą įkurti savo atskirą ratelį su visomis duodamomis šitos rūšies draugijoms tiesomis. Tarp kita ko lietuvių studentų ratelis turės tiesą ir taisyt spektaklius. "R.G."

Gyvos prekės prekiautojį Jokūbą F. suėmė policija šiose dienose vienuose paleistuvystės namuose, Šaltinio gatvėje, kur buvo jis atvežęs iš Pskovą parduot jauną merginą. "R.N."

Lietuviai Amerikoje.

Philadelphia, Pa.

Čia lietuviai tik moka garsiai kalbėt ir girtis, jog jie daug žino ir viską moka. Šią žiemą buvo manoma ką nors daugiau nuveikt labui kultūros ir abelno apšvietimo žmonių; buvo manoma parengt bent keliolika populiariškų paskaitų. Tam tikslui tarėsi Laisvės Kliūbas ir 1 LSS. kuopa, suvienytomis pajėgomis rengt paskaitas. Bet ant nelaimės, ant paskirtų vakarų, kuomet turėjo būt paskaitos, susirinkdavo labai mažai klausytojų, todėl paskaitų nevertėdavo skaityt. Apkaltint nežinau ką, ar rengėjus, ar visuomenę. Tečiaus turbūt kaltesnė visuomenė, nes jai matomai nerūpi apšvietimo klausimas. Bet užtai ji, ta visuomenė, turi gana didelį palinkimą girtuoklybėn, kame ir paskandina amžinai savo visus jausmus. Taigi viešpatauja nemaža neapykanta tarpe tautiečių, laisvamanių ir katalikų. Galbūt, kad iš tos priežasties nieko rimtesnio ir negali nuveikt.

Philadelphia gana turtinga yvairiais kliūbais, kurie iš vardo gana atrodo progrėsyviški, bet iš darbų tai svarbiausią rolę lošia, kada gertuvės uždarytos, tai kliūbų sunariai, mat, turi pilnutėlę liuosybę prisirėbt iki sočiai, net iki nusto jimo žmoniškumo.

Draugystėmis šis miestas begalo turtingas, nes skaitoma į kelis desėtkus. Visos beveik savitarpinės pašelpos. Tarp kitų draugysčių yra net ir moterių draugystė, teip vadinama Lietuvos dukterų. Toji draugystė kasmetai, prieš užgavėnes, antradienije, parengia balių. Šiuosmet irgi neaplenkė savo priežadų: balius atsibuvo 7 dieną Vasario, New Academi svetainėje. Reikia pasidžiaugt moterių darbštumu; balius buvo gana gražus, svečių buvo beveik pilnutėlė svetainė, tvarka paveizdinga ir abelnas surengimas vertas pagyrimo. Matomai lietuviška publika simpa-

tizuoja moterims, ką liūdi ja skaitlingas svečių atsilankymas.

5 Vasario atsibuvo koncertas garsaus dainiaus ir kompozitoriaus, Miko Petrausko, parengtas rūpesčiu Laisvės Kliūbo. Nors rengiama buvo gana iš laiko, išgarsinta gana plačiai, bet kaip augščiau minėjau, jog lietuviams nerūpi apšvietimas ir daila, tai gal dėlto ir koncerto pasekmės liūdnos, nes kaip girdima, M. Petrauskas apsidžiaugė tik savo triūsu; pelno beveik visai nebuvo.

Koncerto programos buvo gana yvairus, buvo dainuota francūziškai, itališkai, vokiškai, rusiškai, lenkiškai ir lietuviškai. Skaidrumas balso ir malonumas melodijų, tarsi žavėjo publiką, jausmas žodžių tam tikru tonu išreikštų, maloniai glostė ausies ir širdies jausmus. Teipgi, dainose, žodžiai rūstybės, bei pra keiksmo, tarsi vylyčia vėrė klausytojų sielas, kas beabejo, priminė nevienam iš klausytojų daugelį praeities klaidų bei viliugyščių, tik gaila, jog nedaugelis tesusirinko pasidalint tais jautriais įspūdžiais.

J. Vabalėlis.

Lawrence, Mass.

Lietuvių čia gyvenančių, skaitoma daugiau negu 3,000 ypatų. Laikraščių čia ateina: "Tėvynės" apie 200 egz., "Vien. Lietuvninkų" 25 egz., "Lietuvos" 20 egz., "Keleivio" 30, "D. Vilties" 20, "Kataliko" 5 ir "Saulės" keli egzemplioriai.

Draugijų 10, tarpe kurių 2 moterių. Pramonių yra 14, daugiausiai valgomų daiktų parduotuvės, beje, yra vienas barzdaskutis, vienas kriaučius ir autuvų parduotuvėlė. Šiems trims pramonė eina silpnai, ypač pastaramjam, kurs dienomis dirba fabrike, parduotuvę tik vakarais laiko adarą, teipgi laiko adarą ir šeštadieniais per dieną. 1 parduotuvė marškinių ir kitų smulkmenų. Lietuviai šią parduotuvę nelabiausiai remia, greičiaus eina skersai gatvę pas "žitkų". Gerai būtų, kad čia rastųsi parduotuvė viršutinių drabužių.

Abelnai imant lietuvius, rasis gal 3 dalis, kurie galima pavadint susipratusiais; tie tai priklauso į kelias draugijas, tie patįs skaito po kelis laikraščius, tie patįs glaudžiasi į vienybę ir kitus ragina sekt paskui save. Bet likusią dalį, gaila ir lietuviams pavadinti, geriaus jiems tikty vardas lenkų bernų, nes jie nepriklauso lietuvių draugijoms, juos nematysi jokiuose viešuose susirinkimuose, nematysi nė lietuvišką laikraštį skaitant. Juos pamatysi gertuvėse, prie "bolių" badymo, prie kazirų, policijos teismuose ir kitose tam panašiose vietose, kuriose palieka savo sunkiai uždirbtą pinigą. Ar negeriaus būtų tuos pinigus sunaudot savo naudai, savo proto pralavinimui?

Gailutis.

Toluca, Ill.

Darbai anglių kasyklose eina gerai, todėl ir iš kitur atkeliavusiems, darbą gauti yra lengva, ypač reikalaujama "mainierių", kuriais priimama tik tokius, kurie turi "mainierių" popieras.

Lietuvių čia yra nedaugiausiai, bet, kaip po al-

gų išmokėjimui susirenka kur į stubą, tai — pilna. Susirinkę, šoka ir geria; o galėtų tuos pinigus, kuriuos teip praleidžia, paaukaut visuomeniškiems reikalams, kurių juk turime daugybę.

Turime čia SLA. 19 kuopą, kurios metinis susirinkimas atsibuvo 16 d. Sausio. Susirinkimas buvo gana dailus, nes kuopon įstojo 5 nauji nariai, kas padidino mūsų kuopelę; turime viltį, jog ateinantį susirinkimą, atsiras ir daugiau viengenčių, kurie prisirašys prie SLA., įstodami į mūsų kuopą. Šiame susirinkime, sušelpimui M. Stankevičiaus, nario 206 kp, sudėjome 65 centus; aukavo tik nauji nariai, o senieji visi, atsisakė nuo aukavimo. *A. Majauckas.*

Livingston, Ill.

Atsitikime nelaimės Charry, Ill., kaip girdėt aukos plaukia iš visur, todėl ir mūsų Kliūbas tam paaukavo \$25, teipgi paskyrė du narius pavaikščiui po vietinius lietuvius, kurie surinko per \$30.

Kadangi mūsų Kliūbas neužsitiki tam komitetui pasigarsinusiam aukų priėmimui ir nežinia, ar jie yra tam atsakanti, ar yra po kaucija, ar gauna tos našlės su našlaičiais nors dalį, o gal tik tose rankose ir lieka. Laikraščiuose garsinama, kad tiek ir tiek aukų, tie ir tie siuntė, tiek ir tiek aukų tas komitetas priėmė. Bet negirdėt, kiek aukų gavo tie vargingi našlaičiai. Malonėkite aplinkinių miestelių lietuviai, pagarsint "Tėvynėje" arba man atrašyt laišką, nes gautos aukos yra mano rankose, o siųst negaliu, nes nevelina mūsų Kliūbas, kadangi daug randasi šiuom laiku, visokių atsitikimų, kas kitiems kišenių aplopo. Kad ir prie naudingo darbo, bet visgi randasi visokių idėjų, tai malonėkit dar kartą paaiškint, ar tas komitetas ar aplinkiniai lietuviai.

P. K. Pačėsa, Box 142, Livingston, Ill.

Chicago, Ill.

S. Daukanto Ratelis, statė ant scenos penkių veikmių tragediją "Pilėnų Kunigaikštis", nedėlio, Vasario 6, Č. S. Pears salėje, 1126 prie 18-tos gatvės. Pirm perstatymo buvo pasakyta, jog svaiginanti gėrimai nebus nešiojami salėj, bet kitaip buvo; kaip tik pamatė, kad kunigėlis geria ir rūkina, teip ir pasklido "gelsvis" po visą salę, o toliau jau ir durių neuždarė nuo gertuvės. Teip ir varė kaip tai sako: ant dviejų šiptų: ant scenos lošė, o prie baro prelekcijas skaitė ir tai dar teip balsiai ir karščiuodamiesi, jog vieną kartą visa publika apleidus sceną, atsikreipė, o keli pakilę bėgo arčiaus prisžiūrėti to netikusio pasielgimo.

Iš to matoma, kad rengėjai šio vakaro nesistengė, idant sukviesti svečiai pamatyti ką nors žingeidaus ir užimančio perstatyme, bet tik dėl to, kad daug išgertų, arba kitaip sakant, biznį padarytų. Panašiai ir lošimas ne kam tikęs buvo, nes artistai be jausmų, sekdami sufloravimą, stūmė savo roles. Vaidelutės dainavo koku tai aštriu ir dyku balsu, o vienoj vietoj praleido dainavimą; kiti išrodė lyg užsimiršę, jog jie ant scenos stovi, buvo užsigrįžę nuo publikos kuomet kalbėjo, o ypatingai išstarmės žodžių

skūpiai girdėjosi. Aiškiai atszymėjo iškalboj: Kunigaikštienė, Margis, Laimutė ir Bernardas; paskutinis turbūt dėl drasos buvo užsitraukęs indijono, nes kartą net kepurę nuo galvos pametė. Abelnai sakant, veikmė nekaip nusisekė. Kitu kartu, reikalinga pasistengt mandagiau atlikti. *Gvazdikėlis.*

St. Louis, Mo.

Rašydamas šias kelias eilutes, tikiuosi, kad skaitytojams bus akyva išgirst tokias žinutes: Gal nekurie yra matę iš laikraščių pereinuose metuose, kur buvo aprašytas atsitikimas panašiai šitam, kurs palyti netik Amerikoj gyvenančius bet ir Lietuvoje.

Praeitais metais, East St. Louis, Ill. klebonas lietuviškos parapijos, sumanė iš Lietuvos atvažiuosią lietuvaite grąžint atgal ir tas jam nusisekė. Kelios draugystės norėjo užstot už merginą, bet jau buvo pervėlu. Mergina pilnoj sveikatoj, pagyvenus porą sanvaičių prie šeimynos, kitą porą sanvaičių kalėjime, likosi sugrąžinta į Lietuvą, būk turėjus silpnas akis, bet ją buvo perleidę kaslegarnėje ir buvus moraliskai nupuolusi Lietuvoje ir tt. Apie tai gal paliūdyt šimtai E. St. Louis gyvenančių lietuvių.

Sausio 5 d. 1910. apie 5 val. vakare likosi suareštuota Uršulė Zakonaitė, kuri atkeliavo į šį kraštą 1909. Rugpjūčio mėnesije. Ją areštavo lietuvis Zulus (Zuly), kaipo Suvienytų Valstijų inspektorius, bet pakol jis prisitaikė ją areštuoti, jam ėmė pusėtinai laiko, kol jis (Zuly) išsiklausinėjo iš kokio krašto ji pacina, kaip sena, koku laiku į New Yorką pribuvo, koku laivu važiavo ir tt. ir viską tą susirašė ant popieros, pagalios klausinėjo ar pas ją neketina atvažiuot iš Lietuvos nors kas. Mergina apie viską pasakojo kuoteisingiausiai, nesuprasdama, kad tas (Zuly) manytų apie ją ką blogo, dargi prisipažino, kad pas ją ketina atvažiuot sesuo iš Lietuvos. Paskutinę dieną jau (Zuly) atsivedė kitą tokį-pat poną, kaip jis pats, tik tiek skirtumo, kad anas nemokėjo kitaip kaip tik angliškai, tai buvo 5 d. Sausio 1910 m. Zuly prašnekėjo į merginą: "Dabar yra ką-tik atvažiavus tavo sesuo iš Lietuvos į St. Louis, Mo. Ji norėtų tave matyt kuogreičiausiai, todėl ir skubinkis, tik pasiimk kelis dolerius su savim, kad galėtum apmokėt lėšas jos padarytas." Ir kuogreičiausiai ją išsivadieno laukan, neleisdami merginai net persimainyt nė drabužius (merginą jie nužiūrėjo kaip tik ta parėjo iš Stock Yard darbiečių), sakydami, kad tuojaus sugrįžši. Kada išėjo iš stubos, jiedu merginą įsisodino į gatvekarį, kuriuomi važiuojant mergina pradėjo suprast, kad ji yra vedama ne prie sesers, todėl sustojus karui ant vienos gatvės, ji skubiai puolėsi išlipt iš karo, bet jos globėjai ją neleido ir iš to kilo tarynės; policija puolėsi gint merginą, bet šie parodė savo ženklelius, kad jie yra šerifais ir turi tiesą ją areštuot ir kur nori, ten vežtis; policija išvydus jų ženklus atsitraukė. Nors mergina verkė ir raudėjo, niekaip nežinodama už ką ją areštuoja, tas nieko negelbėjo. Ir teip atsivežę merginą į miestą St. Louis, Mo., ją tyrinėjo kvošdami ir rašydami protokolą, teip kaip jiems

galėjo geriausiai išrodyti. Mergina buvo užklausta: Prie ko tu užsilaikiai (ant burdo kur buvai)? Atsakymas, kad prie šeimynos. Šerifas Zuly, buvo ir liūdininkas ir perkalbėtojas iš lietuviškos kalbos į anglišką; paaiškino, kad "aš gyvenau būdama ant burdo saliūne, turėdama pati viena sau kambarį".

— Kur tu dirbai? Nors mergina sakėsi, kad ji dirbo darbvietėse, Stock Yarduose Armuro ir Swifto ir iš to uždario pragyveno, tai yra, nuo 5,00 iki 9,00 dol. per sanvaitę gaudama algos, bet perkalbėtojas Zuly aiškino: "Aš jokių darbu neužsiėmiau, dariau pragyvenimą tik iš kekšystės, būdama saliūno kambaroje".

Toks perkalbėjimas reiškė, jog ji pati prisipažino, kad užsiėmė kaip Lietuvoje teip ir čia Amerikoje, vien tik prostitucija, darydama sau pragyvenimą.

Tuom tarpu pagal Suvienytų Valstijų "Labor of Commerce" komiteto pranešimo į kongresą, 20 d. Vasario 1907 metais, kas likosi užtvirtinta ir skamba šiaip: "Ypata, neskirian lyties, atkeliavus iš kitos šalies į Suvienytas Valstijas ir bėgije 3 metų, neužsilaikanti dorai, tai yra, užsiimanti tik girtuoklybe, kekšyste ir vagyste — teip pasielgianti, ūmai yra grąžinami į ten, iš kur yra atvažiavę, tuom pačiu laivu, kuriuom atvažiavo į New Yorką".

Bet šita lietuvaitė turi 17 liūdininkų, kurie aiškiai darodo, kad ji nėra tokia kaip kad ją galėjo perstatyti Zuly, Suvienytų Valstijų valdžiai. 3 liūdininkai ją gerai pažįsta nuo kūdikystės, dar esant Lietuvoje ir prie jų ji yra atkeliavus į Ameriką. Kiti liūdininkai turėjo progą ją gerai pažinti bėgije 14 mėnesių laiko jos gyvenimo East St. Louis, Ill., su kuriais ji drauge dirbo ir gyveno. Stockyardų darbvietės Armour ir Swift, pridavė paliūdyjimus, nurodantiems kaip ji yra dirbusi, kada pradėjus dirbt ir kada atsitraukus nuo darbo ir tos darbvietės liūdyjimas yra aiškiu, kad ji bėgije 14 mėnesių tik vieną dieną yra išlikus iš darbo.

2 merginos liūdią, kad ji su joms drauge dirbo uždirbdama nuo 5 iki 9 dolerių per sanvaitę ir, keturi liūdininkai, prie kurių ji gyveno, kad ji gyveno prie šeimynos, o ne pasiėmus kambarį saliūne ir tt.

Šitos bylos vedimui, ant pradžios buvo paimtas tik vienas advokatas, Warace Dyer; pagal jo pasakos, byla turėjo atsibūt 3 d. Vasario. Keturioms dienoms prieš bylą, ant laimės tapo surastas geresnis advokatas, S. G. Pope, kuris ištyrinėjęs liūdininkus, peržiūrėjęs bylos rekordą, valdžiai leidžiant iš naujo bylą atidaryti, dabar bylą atidarys 14 d. Vasario 1910. Žingaidu bus matyt ir išgirst teismo nutarimą.

Mergina nuo 5 d. Sausio iki 4 d. Vasario buvo kalėjime, dabar nuo 4 d. Vasario, Augustas Stalmokevičius užstatė tūkstantį dolerių kaucijos tai ją iš kalėjimo paleido iki 14 Vasario.

14 d. Vasario "United States District Court" galutinai dalyko nenusprendė iš priežasties, kad buvo leista ir antram advokatai, S. G. Pope, ištyrinėti dalyką, o jo sutaisytos popieros dar nesugrįžo. Bet abudu advokatai tvirtina, kad šis reikalas į teismą vi-

sai nebus priimtas.

Galutinas nusprendimas atidėtas ant 24 d. Vasario, tikima, kad iki tam laikui visi pasiųsti raštai į Washington, D. C. turės sugrįžt. Kaip galutinai dalykai liks nuspręsti, pranešiu vėliaus.

K. Rutkus.

1401 N. 9-th st.,

St. Louis, Mo.

Iš Amerikos.

Nori atlygint šeimynoms.

Cherry, Ill. Savininkai kasyklų St. Paul, kuriose pereitais metais žuvo šimtai darbininkų, tariasi atlygint žuvusių darbininkų šeimynoms be teismo. Teip jiems pataręs valstijos prokuratorius Eckert. Pagal prokuratoriaus patarimą, kasyklų savininkai sutinka išmokėt paveldėjams vienučių— žuvusių darbininkų, po 800 dolerių, o našlėms, kurios turi po 6 vaikus ar daugiau (!?), po 1,200 dolerių. Išmokėt sutinkama tik tada, kada atlyginimo reikalaujanti pasirašys, jog atsisako skųst kasyklų savininkus. Vienok pasklidus žiniai apie tokią propoziciją statomą iš kasyklų savininkų pusės, pasirodžius tai žiniai vietiniuose laikraščiuose, gyventojai labai pasipiktino ir surengė keletą protestų netik prieš kasyklų savininkus, bet ir prieš prokuratorių, kaipo norinčius apvilt nelaimingasis šeimynas, netekusias savo penėtojų. Prokuratoriaus projektuojamos tarybos atidėtos ant kelių dienų ir, ar jos įvyks, nežinia.

Ne įleidžia Amerikon.

Chicago, Ill. Tulas Wisniewskis, kurs Suvienytose Valstijose gyvena nuo 10 metų ir nėra šalies piliečiu, prieš porą metų, išsiuntė Europon savo moterį, sykiu su dviem Amerikoje gimusiais vaikais. Moteris su vaikais, paviešėjusi Enropoje, dabar sugrįžo Amerikon, bet New Yorko priepilaukoje, daktarai išrado ją sergančią gerklės uždegimo liga ir todėl ateivystės užveizda atsisakiusi įleist Amerikon, paskyrė ją sugrąžinimui Europon. Pasiųsta telegramas vyrui į Chicagą, tas atvažiavo į New Yorką, bet gelbėt grąžinamą moterį negalėjo, kadangi nėra šalies piliečiu; jeigu Wisniewskis būtų šalies piliečiu, valdžia jo moterį turėtų įleist Amerikon, bet jam nėsant piliečiu, moteris turi grįžt Europon. Vaikai, kaipo gimę Amerikoje, gali likt, bet motina turi grįžt. Dabar Wisniewski'ui lieka tik tapt piliečiu ir antru kartū savo moterį iš Europos parsikviesti.

Iš visur.

Pražuvo 156 keleiviai.

Francūziškas laivas "General Chanely", išplaukęs iš Marsilijos priepilaukos, turėjęs įgulos 70 ir keleivių neskiriant amžiaus nė lyties, 87 žmones, viduržeminių jurių audros tapo nustumtas iš kelio ir užmestas ant uolos ties Minorco sala, netoli priepilaukos Cindadela. Laivo susitrenkimas į uolą buvo teip smar-

kus, kad laivas suteškėjo į skeveldras, o visi ant jo buvę žmonės, prigėrė, liko gyvu tik vienas Marcelli Rodel, kurį įsikabinusį į susidaužiusio laivo skeveldrą, vilnįs nunešė į Cindadalės prieklauką; čia išgelbėta ir ligonbutyje patalpinta, bet jis, dėlei parsigandimo, yra gavęs proto sumaišymą. Daugiau niekas gyvu neliko. "General Chanzy" vežė 220 maišų laiškų ir kitokių pašto siuntinių, ir tie pražuvo. Laivą "Gen. Chan. valdė kapitonas Cayol, vienas iš geriausių ir gabiausių jureivių Europos ir Azijos vandenynuose. Laivas "G. Chan." jurėmis plaukiojo per 40 metų.

Du advokatai prieš teismą.

Peterburge, šiomis dienomis prieš teismą šaukta du advokatu, būtent, Basunov ir Asunov. Kaltinami jiedu už pagelbą į užrubežį prasišalint amerikonei, Olgai Stein, kuri 1907 metais, pridurbusi yvairių šelmyščių Rusijoje, iškaulijusi daugybės pinigų iš išdykusių aristokratų ir nors buvo areštuota ir teismo atsakomybėn patraukta, vienok pasidarbuojant minėtiems advokatams, ji galėjo pabėgti į Ameriką. Nors vėliaus Amerikos valdžia ją išdavė Rusijos valdžiai ir Rusijos teismas ją pasmerkė 16 mėnesių kalėjimui, tai vienok tuomi viskas neužsibaigė, nes kalinė kalėjime numirė, neatkalėjusi nė pusę savo baudos; užtai dabar tiedu advokatai turės būti teisiami, kam per jų pasidarbavimą buvo tiek valdžiai išleidy, pabėgant Olgai užrubežin.

Atsivėrė vulkanas.

Port Limon, Pietų Amerikoje, atsivėrė nuo seniai už užgesusį skaitomas, vulkanas vadinamas Poas. Atsivėrus šitam gamtos sukuriui, aplinkėse, tarpe gyventojų, viešpatauja didelė panika, kadangi lava, su didžiausiu smarkumu plaukdama, naikina viską, kas tik randasi ant kelio. Dviejų mylių atstume nuo kratero, nupuola išdegę akmenys nuo tono sunkumo. Pavojus grūmuoja miesteliams: Juanillo, Sarcer ir La Guna. Šitų miestelių gyventojai, skubinasi nusi-griebt vieną-kitą turtelį ir bėgti į sostinę republikos San Jose. Vienok ir čia viešpatauja panika, kadangi ir čia neteip seniai užgesęs vulkanas Barba, žemės paviršin siunčia vis didesnius dundėjimus, todėl tikima, jog ne ilgai laukus, atbus ir Barba, tada ir čia nebus vietos, idant prisiglaust pabėgėliams nuo Poas.

Geležkelis į Rojų.

Na, gal neilgai laukus, turėsime progą nukeliauti ir į Rojų, apie kurį daugelis žingeidavo. Štai vienas anglas, Sir William Wilcocs, Kontantinopolije pirmiaus gyvenęs, gavęs Turkijos koncesiją nutiesimui geležkelio į Rojų. Ponas Wilcocs, užėjęs kokį ten tyrą atstume 250 mylių nuo Bagdado, Mezopotamijoje ir, tikrina, jog tas, dar niekeno ne apgyventas tyras, tikrai tai yra bibliškasis Rojus, kuriame gyvenę Adomas su Jieva. Tas "rojus", atrastas pono Wilcocso, yra po Turkijos valdžia, todėl ir koncesijos gavimas, leidimas nutiest geležkelį, buvęs lengvas.

Tai mat. Amerikonai atrado šiaurinį žemgalį, o anglas nors Rojų; visokių atradėjų pasaulije yra...

S. L. A. Reikaluose.

Dėlei šelpimo pavargusių narių.

Ar neverta būtų ir šį klausimą pirma ateinančio seimo apkalbėti? Pažvelgus į "Tėvynę" 1909 m., matome kiek nelaimė patiko mūsų brolių, jie visi šaukėsi mūsų pagelbos, nors po 1c. kad aukautume. Kiekvienas į jų sušelpimą ir į atskaitas pažvelgęs, pamatys, kiek mės tiems nelaimingiems, savo broliams, sudėjome aukų. Net gėda jas ir minėti, o juk tai vis mūsų pareiga rūpintis. Mės mėgstame žydus paniekinti, bet ar neverta būtų iš jų pasimokinti? Pas žydus, nelaimėi vieną patikus, kiti padaro tam mierui balių arba kitokį parengimą, kur viename tik mieste surenka kelis šimtus dolerių. O mės ve, 10,000 narių, negalime to padaryti.

Kiek man teko patirti, už neaukavimą nelaimingiems, ne visi SLA. nariai vienaip yra kalti, daugiau kuopų valdyba kalta, kad susirinkimuose neragina prie gelbėjimo nelaimingų. Man būvant per porą metų, 84 kuopos valdyboje, aš visuomet už garbę sau laikiau, kuopos susirinkime pranešt apie nelaimingųjų atsišaukimą ir nė vienas neatsirado, kad būtų buvęs priešingas tokioms aukoms. Taigi tas rodo, kad nariai visi sutiktų po 1c. aukaut nelaimės patiktam draugui, kad tik būtų seimo tas užgirta. O be seimo užgyrimo, nevisų mūsų ausis išgirs nelaimingųjų atsišaukimą.

Taigi, malonus draugai, ypač pavojinguose darbuose dirbanti, apsvarstykite gerai šį klausimą ir pasirodžius naudingi, reikalaukime, kad seimas užgirtų po 1c. mokėt kiekvienam nariui, išėmus vaikų skyrių, kad būtų mokama sušelpimui nelaimingų draugų, nes katrą iš mūsų nelaimė pirma patiks, to nė vienas nežinome. O po 1c. aukaudami, nieko ne atjausime ir nelaimės patiktam draugui, nušluostysime ašaras nors tuom sykiu, nes 10,000 narių, dėdami po 1c., sudėsime \$100.

J. Butkus.

Dėlei "Kelionė į Šidlavą".

Kalbėt apie visą dalyką, koku būdu ir ant kokių išlygų pateko rankraštis "Kelionė į Šidlavą" "Tėvynės" redakcijon, t. y. Sus. Liet. Am., būtų gana ilgas aprašymas; nors ne viską, tai bent iš dalies aš čionai ir papasakosiu:

Rankraštis "Kelionė į Šidlavą" prisiųstas buvo man ir, pilnai autorė pavedė apie jį rūpintis. Pavėzdama man rankraštį, autorė pabrėžė, kad už "Kelionė į Šidlavą" reikalauti šio-ki-ki atlyginimo ir išleisti į atskirą knygutę. Paduodamas rankraštį "Tėvynės" redaktorjui aš teip ir pasakiau kaip autorė pabrėžė. Priimdamas rankraštį, redaktorius pažadėjo, ant kiek bus galima, pasistengt tai padaryti. Čiapat jau buvo XXIII SLA. seimas. Vaziuojant redaktorjui seiman, prašiau, kad apie tai pakalbėtų seime. Bet, tarp daugybės visokių dalykų, apie "Kelionė į Šidlavą" XXIII SLA. seimas, visai nekalbėjo pamiršo. Atėjo ir XXIV SLA. seimas. Aš matydamas, kad pavestasis man dalykas link "Kel. į Šidl."

stovi ant vietos, pasistengiau pats būt XXIV SLA. seime. Parašiau laišką paminėdamas apie atlyginimą už rankraštį "Kel. į Šidl." XXIV SLA. seimas, kiek paminėjau, tiek ir pripažino atlygint autorei už rankraštį. Pinigai (50 dol.) jau seniai gauti ir nusiųsti autorei.

Literatiškasis Komitetas SLA. savo raporte XXIV seimui, pripažino, kad "Kelionė į Šidlavą" verta yra išleisti atskiroj knygutėje. Taigi "Kelionė į Šidlavą", Sus. Liet. Am. Literatiškojo Komiteto jau *oficiališkai* yra pripažinta atspaudinti. Todėl, manau, kad bereikalo būtų daugiau kame pie tai kalbėti, nes tai legališkai jau pripažinta; tik dabar reikia gyveniman įvykdyti— atspaudinti.

Aš, kaipo turėdamas įgaliojimą, buvau ketinęs jau seniai apie tai parašyti, bet matydamas, kad dėlei techniškų kliūčių, neparanku tuoju tai įvykdyti, todėl ir tylėjau. Bet dabar "Kel. į Šidl." Sus. Liet. Am. gali be jokių ypatingų kliūčių išleisti. SLA. išleisdamas tą knygelę atliks dalelę kultūrinio darbo.

Dabar tik reikia, kad SLA. centro valdyba tuoju praneštų "Tėvynės" administracijai, kad pradėtų darbą; porą tūkstančių egz. galima atspaudinti. Su rankraščiu nesvarbu. Aš turiu susirinkęs visus tuos "Tėvynės" numerius, kuriuose tilpo "Kel. į Šidl." ir iš jų, dar lengviau negu iš rankraščio, galima statyti. Korektą aš pats galėčiau prižiūrėti.

Kad SLA. nebūtą apsiėmęs "Kel. į Šidl." išleisti, tai aš būčiau, šiokiū ar tokiū būdu, bandęs ją išleisti. Bet Susivienijimui, susidedančiam iš aštuonių tūkstančių narių, aštuonis tūkstančius sykių yra lengviau išleisti negu man vienam; vyliuosi, kad SLA. nevilkinant atliks ką pažadėjo.

Nuoširdžiai ačiuodamas visiems prisidėjusiems prie minėto dalyko žodžiu ar raštu, o labiausiai ačiu visam Sus. Liet. Am. už suteiktą autorei atlyginimą, lieku su didžia pagarba,

A. Žymontas.

Apie pakeltus klausimus.

No. 6 "Tėvynės", pakelta keliatas klausimų reikaluose SLA. 147 kuopa, Girardville, Pa., nutarė, kad išleisti lietuvių istoriją anglų kalboje, kad lietuviai nebūtų vadinami "polanderiais". Užmanymas, manau, yra nepraktiškas, kadangi mes neturime pinigų tą darbą atlikti, pagaliaus, tas juk neapšviestų "mažesnių mokslų amerikonus".

Spaudinant lietuvių istoriją, pagarsėjusiuose tautiškuose amerikony laikraščiuose, atsieitų labai brangiai, nes jie dykai ne spaudins, nematydami tame užinteresavimo plačiosios amerikoniškos visuomenės. Tokius tautiškus laikraščius, beveik neskaito "mažesnių mokslų amerikoniai", pasiganėdindami vietiniais dieniniais laikraščiais. Supažindint "mažesnių mokslų" amerikonišką visuomenę su mūsų istorija ir gyvenimo sulygomis, geriausiai yra parašyt nuolat trumpus straipsnelius į vietinius, lietuvių apgyventose vietose, amerikoniškus dieninius laikraščius, arba, išleisti mažą brošiūrėlę, k. a. "Litwini i Polacy". Tokiu bū-

du, 147 kuopa atsiektų savo tikslą.

Tokiuose straipsneliuose, turi būt paduoti tik geri ir prakilnūs nuotikiai iš mūsų gyvenimo, su trumpais istoriškais priedimais. Bet, kad galima būtų tuos straipsnelius rašyti, mes turime pasirodyti kasdieniniu gyvenimu, vertais tokio pagyrimo: Šalintis nuo gertuvių, girtuoklystės, muštynių, barnių ir ištvirkimų. Visur mandagiai pasielgt ir savu gyvenimu parodyti, kad ištikro yra skirtumas tarpe lietuvio ir "polanderio". Kol teip nepasielgsime, visi aprašymai, nors ir geriausi, neatskirs mus nuo tų, kurių takais vaikščiojame.

Christopher, Ill., 207 kuopa, Tacoma, Wash., 161 kuopa ir p. J. D. Taunis, labai jausmingai atsišaukia, reikale sušelpimo nelaimingų tautiečių. Visų išvadžiojimai turi daug teisybės ir būtų verti parėmimo.

Įstatai SLA. sako skirsnį II, § 1—nelaimėn pakliuvus patį sunarį sušelpiti, pagal seimo nutarimą. § 2. Platint tarp lietuvių meilę, vienybę ir t. t. Bet tokia, sulyg šiol vartojama sušelpimo sistema, visai neatsako savo užduotei. Jeigu mes norime šelpt nelaimingus, turime apdirbt tam tikrą būdą šelpimo. Aukavimas, kolektavimas nuo kiekvieno sunario, kiekvienaime susirinkime, nuobodus darbas ir ūmai įgris ir teip mažai susirinkiman lankantiems sunariams, irgi per daug išrodo ant elgėtavimo. Taigi, geriausia būtų o uždėt tam tikrą priverstiną mokestį, kaip dabar turime tautiškus centus; priėjus reikalui, galėtume tuojuaus pagelbėt nelaimingą.

Klausimas kyla, ar ištikro mes galėtume daug pagelbėti? Jeigu žmogus neteko rankų ar kojų ir t. t., jį sušelpus kelioms dešimtims arba ir šimtais dolerių, juk ant visada jo neaprupiname, pinigai slidūs, gyvent reikia, į trumpą laiką jis ir vėl liks be pinigų ir reikalaus daugiau ir t. t. ad infinitum. Antra, mes išauklėtume gaują profesionališkų elgėtų— prasigėrėlių, kurie gali gauti paliūdyjimus nuo vietinės kuopos "įtekmingų vadovų"— karčiaminkų, jie eikvotų visuomenės išdą, kaip man žinoma. Štai faktas: Vienas kroatas, gyvenantis mano name, pereitą vasarą atsikraustė iš Penn'a valstijoje, kokį laiką, po kelias dienas sanvaitėn dirbo, bet tas jam nelabai patiko. Nuo Rugsėjo mėnesio nustojo dirbęs, pasisakė esąs ligoniu, gauna paliūdyjimus nuo vietinio amerikono daktaro, kad serga ir negali dirbti, tuos paliūdyjimus siunčia į dvi draugiji, prie kurių priklauso Penn'a valstijoje ir gauna kas sanvaitė po \$5 nuo abiejų. Tokiu būdu išmaitina šeimyną ir pats valkiojasi per dienas nieko neveikdamas, arba dirbdamas mažniekius apie namus.

Manau, kad tokių atsitikimų galima rast ir lietuvių tarpe, kaip duosime jiems progą, bus dar daugiau.

P. S. Mačėnō išvadžiojimai, apie didelius pelnus nuo ūkės, aš manau, buvo daromi ant popieros, be praktiško ūkininko patyrimo. Kad teip būtų lengva tuos tūkstančius paimti, tai kiekvienas ūkininkas į kelis metus taptų didžturčiu, bet ant nelaimės, mes matome tuos ūkininkus pavargusius, vos suduriant galą su galu, jų vaikai kaip tik pramoksta skaityt ir rašyt

ti, dirba nuo ryto sulyg vakarui be užmokesčio.

Nuo tokios tautiškos ūkės, kokią p. S. Mačėnās nupiešia, kur mūs tautiečiai galėtų gyventi, be jokio darbo, su visais smagumais ir patarnavimais, negalėtų nė su lazda nuvyt norinčių ten įsigauti. Geriausiai būtų, kad mūs, sveiki tautiečiai, tokiose aplinkybėse apsigyventų, bet nesidaužytų po dirbtuves ir kasyklas.

Jeigu tokia ūkė apmokėtų užlaikymą: pavargėlių, užveizdas, tarnų, įrankių vedimui ūkės ir t. t., tai sveikas, tvirtas žmogus, galėtų daug lengviau tas visas laimes įgyti. Keliolika metų ūkininkaujant, teko man pažint ūkininko gyvenimą.

Nė vienoje beturčių, ar nelaimingų, prieglaudos įstaigoje, amerikoni nelaiiko jų be darbo, tik kuomet toks žmogus serga, arba visai nusenęs, kurs negali jokio darbo atlikti.

Yra labai gera būt filantrofais, tuomi labiausiai, kuomet šelpiame savuosius, bet pirma žengimo reikia apsimislyti, ar praktiškai pasielgiame ir kokios gali būt mūs darbo pasekmės.

SLA. turi platesnius mierius. Savo išmokėjimuose turi pasiremt ant tam tikrai apskaitytų skaitlinių, kurios turėtų parodyti, kad ištikimai nepersveria įplaukimų ir, kad visuomet galėtų ištesėt savo prižadėjimus.

Kol neturime didesnio izdo ir didelio nejudinamojo kapitalo, manau, kad SLA. pasielgtų labai kildušingai, išmokant tokiems nelaimingiems jų pilną posmertinę ir tuomi užbaigtų savo atsakomybę.

Kelios nelaimingos vienutės, neturėtų stabdyt platesnius siekius SLA.

V. V. Rutkauskas.

Iš kuopų nutarimų.

Dayton, Ohio. 182 kuopa, metiniame susirinkime nutarė užklausti:

1) Kur dingo istorija SLA., juk buvo garsinta "Tėvynėj", kad būsianti gatava iki XXV seimui, o dar nė šiądien nieko negirdėt.

2) Kur dingo komisija su centro namu, kad negirdėt nieko, ar nupirko, ar dar žada pirkt. Juk seime nutarta, kad nupirkt namą, tai ko laukiama?

3) Kas atsitiko su centro pirmininku, kad nieko neparašo apie SLA., ką patėmijo pirmininkaudamas per metus, nors vieną kartą?

P. Dambrauskas, sekret.

N.B. 3, 5 ir 6 paragrafą išbraukiu, nes: 1) Apie centro sekretoriaus užgynimą ką-nors rašyt ant blankos kampučio, kur pažymėta "dėl centro kasieriaus", pats sekretorius daug kartų aiškino, kad tas kampučis yra pavestas tik centro izdininkui, kurs sutraukia ten visus blankoje užrašytus mokesčius, idant patikrint kuopos sekretoriaus surašą ir todėl ten kuopos neturi nieko rašyt; iki šiol jau galėjo būt aišku. 2) Sugražint balsavimą reikia reikalaut seimo, o neužimt vietą laikraštije. 3) Pakėlimas sumanymo, idant SLA. įsteigtų banką, pats per save liekasi be svarbos ir todėl sumanymas pagimdytų tik bereikalingus ra-

šinėjimus ir kalbas, nes tai daiktas negalimas. Pirmiaus reikia pasirūpint apie sistemą užlaikymui tvarkos draugijoje.

Redaktorius.

Dar apie visuotiną balsavimą.

5 No. "Tėvynės" tilpo p. V. Pūko straipsnelis, kuriame nurodoma visuotino balsavimo blogiasias puses ir, pirmiausiai kaipo pamatą blogųjų pusių, nurodo Bagočiaus išrinkimą Susiv. pirmininku ir tvirtinama, jog yra susektos suktybės, kurios verčia priešintis visuotinam balsavimui. Teipgi statoma priežastis tam, jog nevisi SLA. sunariai dalyvavo rinkimuose.

Kad būt dėlto visuotinam balsavimui priešingu, kad atsitiko suktybės, tai tas ne argumentas, nes jeigu teip, tai reiktų priešintis ir pasiuntinių rinkimams, net ir seimams, nes aš turiu faktus, jog ir pasiuntiniai per suktybes buvo išrinkti, o kaslink nedalyvavimo visų sunarių rinkimuose centro valdybos, dar blogiau išseina, nes kada mės pasiuntinius renkame jau per 24 metus ir sunariai teip-pat jei nemažiau lanko susirinkimus juos renkant. Mums rodosi, kad teip reikia, bet jeigu teip, tai čia išsipildo senas lietuviškas priežodis—kad kas nori ką užgaut, tai pagalį randa; teip yra ir su kritikais visuotino balsavimo. Jeigu kas jo neapkenčia, tai ir priekabes suranda.

Kaslink kuopų valdybos netaktiškumų, agitavimų ir vienpusiavimų, tai tam ne visuotinas balsavimas kaltas. Kas nuo seniau priguli į Susivienijimą, tas žino, jog teip buvo 10 metų atgal, arba išpat pradžių ir teip bus visada, jeigu visuotinas balsavimas tą neįstengs pataisyti, tai mės nė nesistengkime. Aš patariu visiems visuotinojo balsavimo priešams pamest tas bergždžias kritikas ir nejieškot tuščių priekabių, o vieton to, stot vienon eilėn su jo šalininkais ir pradėt jį tobulint, tada išnyks iš tarpo mūs tas priešingos viena kitai pusės ir kartu visoki užsivarinėjimai, laiškų rašinėjimai "ištikimi ir ne ištikimi".

Pagal visuotino balsavimo priešų išvedimą, tai dabartiniai visoki nesmagumai Susivienijime, tai vis pradžia nuo visuotino balsavimo. Bet kodėl neatmint kiek Susivienijimas panešė nesmagumų prieš visuotiną balsavimą. Tik atsiminkime vieną 16 seimą ir Tareilos su Damijonaičiu išbraukimą iš Susivienijimo.

Aš sakau, kad tam visam kaltas ne visuotinas balsavimas, bet skirtumas mūsų nuomonių, nes ar visuotinas balsavimas tapo įvestas, ar būtų ne įvestas, tai vistiek pas mus būtų kilę tos pačios riaušės, nes tuom patim metu (kada tapo įvestas vis. bal.) gimė LSSA. dėlko ir visur pas mus atsirado skirtingos nuomonės, teip-pat ir Susiv. kas ir davė progą agituot kiekvienai pusei už savo kandidatus, o tas būt turėję atsitikt vistiek, kad ir visuotino balsavimo būtų nebuve.

Kaslink barzdočiaus išsitarimo, jog "ir administratorius iš mūs", tai tas netiesa, nes aš po to pat seimo pasibaigimo, teipgi užklausiau minėto barzdočiaus, ką jis mano apie naują administratorių, tai gavau atsakymą visai apgailėstaujantį. Užmetinėjimai visuotinam balsavimui kaip, kad reikalavimas keliatos kuo-

pu 23 seime, kad sunariai nuo 10 metų turėtų ligias tiesas balsavimuose ir galėtų būt išrenkami į valdybą su suaugusiais, tai reiktų kaltinti tas kuopas kurios to reikalavo. Ant galo dar tiek reikia pasakyti, kad mes priešindamiesi v isuotinam balsavimui, gėdą ir pažemi nimą darome savo tautai, nes paskutiniuose laikuose, net mažiau civilizuotos tautos įveda visuotiną balsavimą, teipgi šioj šalije visos pažangesnės draugijos vartoja visuotiną balsavimą.

J. P. Raulinaitis.

Bile vieną.

Meldžiu iš arti Coal Dalės gyvenančių, veikliųjų lietuvių— Juozą Bendrikį, A. B. Strimaitį arba S. Mi liaucką, kad prisidėtų prie sustiprinimo SLA. 187 kuopos, nes ši kuopa labai silpnai stovi dēlei nebuvimo ypatos, kuri galėtų jos reikalus vesti, beje, nėra iš ko išrinkt atsakantį sekretorių, o aš apleidžiu savo buveinę, persikeldamas į Philadelphia, Pa. (3158 Thampson st.).

P. Stonelis.

Klaidos atitaisymas.

“Tėvynės” 6 No., tilpusioje statistikoje lietuvių gyvenančių Stamforde, įsiskverbė šios klaidos: Pasakyta, kad merginos prie namų ruošos uždirba 14-20 dol., turi būt— 10-25 dol. per mėnesį. Pasakyta, kad liet. pramonių nuosavybė apkainuota ant 10,000 dolerių, turi būt— abelna lietuvių nuosavybė apkainuojama ant 10,000 dol.

P. D. P.

Laiškas į Redakciją.

Springfield, Ill. Guodojamą Redakciją! “Tėvynės” 6 numerije p. Sunaris SLA. 79 kp. išlieja visą tulžį neapykantos ant manęs ir meluodamas perstato visuomenei kaipo didžiausį kaltininką 79 kp. visų nelaimių. Nors bereikalingi ginčai per laikraščius man nemalonūs, bet visgi negalima ir ištylēt neatsiliepus prieš šmeižimus. Ponas Sunaris rašo būk aš esu buvęs pavogusio kuopos pinigų Antano Klembaucko sėbras. Sėbru A. Klembaucko niekuomet nebuvau ir su juom nesėbravau; visai bereikalingai mane su A. Klembaucku p. Sunaris sulygina. O kad būtume buvę sėbrais, tai juk vienas už kito darbus, gerus ar blogus, negali atsakyti. Toliaus sako, kad aš į 79 kp. bertaininės nemokėjau su keliais savo jenerolais ir, tveriamo kitą kuopą. Neteisybė! Čia jokios kitos kuopos niekas netveria ir aš į kuopą antru kartu užsimokėjau. Užmokėjau net ir už kitus kelis draugus, kurie šiame mieste negyvena, o prie kuopos priklauso, nors nežinau ar jie su manim atsisteis. Toliaus kaltina mane suklastavime balsų renkant Centro valdybą ir sako, būk neturiu faktų ant man užmetamos kaltės pasiteisinti. Ištikro korespondentas rodo si būtų visai neprotingas jeigu panašias kaltes man gali nuvelti. Kada buvo tie balsavimai aš kuopos

valdyboj nebuvau nė sekretorium, nė kitokiu valdininku. Na ir kaip aš galėjau suklastuot tuos balsavimus? Džiaugiasi, būk mano įtekmė mažinasi ir, kad aš savo dienas baigiu pergyventi. Bet tai vis menkiekis. Įtekmės pas nieką neįtekmėjau, nė neįtekmėjau. Tas mane mažai apeina. Net ir laikymas rankos kišeniuje matėsi reikalingu pagarsinti. Tikėk p. Sunari, kad dabar visos mano išbarštytos įtekmės tau už tai sugriž ir pats tapsi įtekmingiausiū. Dar turiu paminėti, kad kaip aš su savo jenerolais valdėme 79 kuopą, tai daaugo ji į 100 narių, bet, kad pateko kuopos vadėlės į įtekmingųjų rankas, tai ir nuvažiavo kuopos visas naujas rėdas į plačiasias lankas ir su išdu.

Vincas Černiauskas.

Redakatoriaus atsakymai.

J. R. Žinutė labai persenusi, nes tam visam jau trečias metas, o prie to dar ir labai neaiški.

Kosmopolitui. Tamistai nesiseka eilių rašymas, todėl ir nerašykite.

F. Angliakasiui. Žinutė nesvarbi.

Vargdieniui. Laikraščiai neužsiima tais dalykais, tai vietinis reikalas.

D. Klingai. Straipsnelis nudažytas visai polemiskomis spalvomis.

Haverhillio zakristijonui. Raštelis labai skystas, nieko jame sugaudyt negalima.

P. K. Pačėsai. Originališkai straipnelį patalpint tai perdrąsus reikalavimas. Galbūt kitaip supratote originališkumo prasmę.

J. Raulynaičiui. Tą patį, tik trumpiau ir rimčiau pasakė pats Černiauskas savo laiške, kuris šiame numerije telpa, to ir užtenka.

P. Staneliui. Žinutė labai silpna, net skaitytojus neapeinanti. Parašykite ką svarbesnio.

B. K. Kondratavičiui. Tai yra apskelbimas, kuris reikalauja apmokėjimo.

K. Lesevičiui. Nė tai SLA. reikalai, nė tai žinutė. O aukas pagarsins išdininkas savo atskaitoje.

M. Šabličkui. Nors žinutė nesvarbi, bet, kad tas viskas buvo net Lapkričio mėnesije pereitų metų, tai jau ir persenusi.

Rankraščiai grąžinami iki 26 Vasario, atsiuntus markes.

Kas ir už ką, iš So. Bostono ar iš Bostono, atsiuntė redakcijai 1,00? Laiškas išsiųstas iš Boston Circuit R. P. O. pačto skyriaus, 3 d. Vasario. Laiške rašoma apie areštavimą vieno vaikino, So. Bostone, bet rašytojo nė parašo, nė adreso nėra, parašas padėtas tik “Porapinanės”.

Visiems, kurių raštai netilpo šiame numerije, nėgi atsakymas duota, jeigu bus tinkami, tilps 9 No., t. y. ateinančią sanyaitę.

Mūsų judošiai.

Pamename pirmas dienas "Keleivio", kada jis po p. Paltanavičiaus rėdyste buvo simpatišku laikraštuku, ginančiu ir gvildenančiu reikalus apšvietos. Buvo tai ištikro keleivis, mielai kiekvieno lietuvių grintelėj laukiamas ir sveikinamas. Nors keli tik metai nuo to laiko praslinko, tai vienok kaip nepaprastai tas "Keleivis" persimainė. Iš neturtingo, bet tyro šaltinio apšvietos jis pavirto į dvokiantį klaną, pro kurį praeinant, kiekvienas geras lietuvis ir žmonių draugas turi nenoroms nosį užsiimti. Tikras mėšlynas, kaip jau ne kartą jis teisingai buvo pavadintas. Štai, kad ir No. 2 "Keleivio" š. m., kur tulas "Iksas" savo straipsnėlaikių "Ar ne juokinga?" pats, it apuokas nakties laiku, nė iš šio—nė iš to "kvatoja" ir klausia kitų, ar nejuokinga, kad lietuviai nori būti lietuviais?. Jis pataria lietuviams išsinerti iš savo kailio, pamiršt apie savo praeitį, išsivadėt netik savo ypatingų, kiekvienoj tautoj esamų ypatybių, bet net ir savo prigimtos kalbos ir—likt amerikonu, ar kas—žin kuom. Gaila mums nabago Ikso: ant jo pelėdiškų kvatojimų nieks kitas neatsišauks, kaip tik pelėdos. Pakol vienok šita pelėda išsikvatos, priminsime jai vieną pasaką apie šikšnosparnį, kuris, užėjus karui tarp paukščių ir keturkojų gyvulių, tai už paukštį save išdavinėjo, tai vėl, prie gyvulių lįzdamas, gyvuliu save vadino. Bet liūdnos pasėkmės iš to išėjo: ir paukščiai ir gyvuliai dasizinojo apie šikšnosparnio apgavystes—ir vieni ir kiti jį išmetė iš savo tarpo ir dabar nabagas šikšnosparnis, nė vienu, nė kitų neapkenčiamas, slapstosi ir tik nakties laiku išlekia iš savo urvo.

Iksas pataria ir lietuviams būt tokiais šikšnosparniais ir todėl, kad jo pačio esama, matoma, tokiu šikšnosparniu. Pradžioj savo to straipsnio, Iksas niekindamas tą, ką visos tautos nuo amžių gerbia (taigi locną savo tautos ypatybę) "kvatoja" ir ant kiekvieno žingsnio klausia skaitytoją "ar tas ne juokinga". Nors ir norėtum, bet negalima prisispirt ir nusijuokt kartu su Iksu, nes nieko juokingo nematyt. Užtai, kada paibaigoj straipsnėlaikių Iksas pasistengė kalbėt "rimtai" apie vertę lietuviškos kalbos, ten jau noroms—nenoroms kiekvienas turi už šonų imtis: kaip lietuviai lietuviais, tai dar joks protingas lietuvis nepasirodė tokiu niekšingu juokdariu, kaip Iksas. Anot jo, girdi, nėra ką gerbt ir brangint savo lietuvišką kalbą, nesą ji niekam netikusi: poezijai, girdi, netinka, nes žodžiai labai ilgi ir būdvardžiai tankiai vienodai baigiasi; išreiškimui moksliskų išvadziojimų, girdi, visai trūksta vardų—na, žodžiu tariant, imk ir trenk ją balon!

Ei, galvelė, galvelė Ikso! Ir kam tai niekus kalbėti? Turbūt tik ant juoko. Jokioj gal kalboj nerasisime tokių ilgų žodžių, kaip kad pavyzdin vokiškoj, o vienok niekas nenori vardą kvailio užsitarnauti, nepasakys, kad vokiška kalba poezijai netinka dėlto, kad ilgų žodžių joj ėsama. Chinų kalba, kurią Iksas irgi primena, visai neturi ilgų žodžių, nes joj veik be išemimo visi žodžiai susideda tik iš vienos siliabos, todėl, pagal Ikso liogišką išvedimą, Chinų kalba turi

būt begalo tinkama poezijai. Kiekvienas šiek—tiek išsilavinęs žmogus žino, jog puslaukiniai gyventojai Ramaus Didjurio salų, vartoja "trumpiausia" kalbą, nes savo "kalboj" turi daugiausiai tik trumpų žodžių. Kaip vaikas, besimokindamas šnekėti, iš pradžių gali vartot tik trumpus, lengvus žodžius, teip lygiai ir žmonija per amžius turėjo išsidirbinėti, pakol ji nuo viensiliabinių balsų perėjo į sudėstytus žodžius. Męs turime tulą pamatą manyti, jog Iksas turi pretensijas žinot fizijologiją ir yra išpažintoju Darvino Evoliucijos teorijos, pagal kurią labiaus sukomplikuoti (sudėstyti) organizmai paeina iš mažiaus komplikuotų ir pagal kurią šiadieninis žmogus turi pilną tiesą pavadint savo artimiausiu pro—pro—protėviu gorilą—bezdžio—nę. O kadangi šits įtariamasis žmogaus protėvis, gorila, iššvykščia vos kelis garsus ir tik nesudėstytus ir trumpus, tai pagal Ikso nuomonę, gorilos turėtų būt geriausi poetai ir prieš beždžionių "poeziją", todėl lenkitės Olimpo Muzos!... Męs nepavydim Iksui naujo "išradimo" srytije filologijos, nes apart juokų, nieko daugiau "išradėjas" neužpelnys. Šiadien ir vaikai jau suspranta—neturėdami nė diplomų, jog kiekviena kalba, tai yra sulyginamai lyg atskala uolos; o kokią stovylą iš tos uolos galima iškalti, tai nepriguli nuo uolos, bet nuo to skaptoriaus, kuris kala ir kaip jis kala tą akmenį. Geras artistas—skaptorius iš prasto akmens gali iškalt stebuklingai gerą ir gražią stovylą, ar grupą, o paprastai, su žemaičiu tariant "paškudnyks", tai ir geriausį gabalą brangaus marmuro—vis tik "supaškudys"... Teip pat ir su kalba yra, ir jeigu Iksas iš lietuvių kalbos negali nieko padaryti, tai čia ne kalbos kaltė, bet tas yra todėl, jog Iksas yra ne artistas—skaptorius, bet tas... na, tegul jį žemaitis pavadina. Galima dar pridėt ir tai, jog senovės graikų, romėnų, dabartinių rusų ir lenkų kalbose nei kiek netrumpesni žodžiai ir tie patys būdvardžiai turi tulas vienodai apybuotas galūnes (kaip kiekvienoj mikliai—jauslioj kalboj), bet vienok nieks, gal apart Ikso, nepasakys, jog Homeras, Puškinas, Lermontovas, Nekrasovas, Mickevičius, Slovackis, Kondratavičius, buvo nedidi poetai, o jų eilės, ne poezijos perlai. Ištikro būtų juokingas visas Ikso straipsnis, kad jis kartu nebūtų toks liūdnas savo prasmėje. Jis yra pavyzdžiu, kokius judošius mūsų tauta sau išaugino ypatose, kaip tokių rašėjų, teip lyginai ir tokių laikraščių, kurie suteikia vietą tokiems "raštam" ir kemša savo skaitytojams nuodus už jų pinigus, kuriuos tie moka, besitikėdami laikraštije ką nors naudingo.

Ir dar skaito save progresistais, pirmeiviais! Męs žmonių gerpve rūpinamės, girdi! Męs skelbėjai socializmo ir darbininkų draugai! Tai yra pasityčiojimas iš lietuvių! Tik vardas "išgamų" tokiems "pirmeiviams" gali tikti, o vieta tokiam rašpalaikiui, anot to "V. L." sandarbininko, mešlyne, o ne lietuviškoj grintelėje.

K. Slogis.